

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет психології
Кафедра психології розвитку

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ДУХОВНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія», «Реабілітаційна психологія»

Спеціальність – С4 «Психологія»

Галузь знань – С «Соціальні науки, журналістика та інформація»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи духовної психотерапії
Викладач	Климишин Ольга Іванівна
Контактний телефон викладача	0660942968
E-mail викладача	olha.klymyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний /заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи духовної психотерапії» є методологічні засади та методика реалізації духовної психотерапії як інноваційного напрямку надання допомоги в умовах сучасної психологічної практики. Утвердження в рамках сучасної психології антропологічної парадигми вивчення людини, за якою остання є цілісною комплементарною єдністю тіла-душі-духа, призвело до виходу на арену психотерапевтичної практики ще одного різновиду терапії – духовної. Духовна терапія у своїй суті становить інтегративну єдність терапевтичних різновидів: когнітивної терапії, аксіологічної терапії та антропологічної терапії. Духовна терапія покликана повернути дух пацієнта до свого природнього ладу, зціливши волю людини, що є її духовним органом. Навчальна дисципліна передбачає ознайомлення студентів з методологією та авторською християнсько-орієнтованою методикою духовної терапії і, зокрема, особливостями її реалізації в психологічній практиці надання допомоги людям, які переживають стан екзистенційної кризи, узалежнення, втрати (невиліковно хворі).

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи духовної психотерапії» є ознайомлення студентів з методологічними засадами духовної терапії та методикою реалізації духовної терапії в умовах психологічної практики.

Основними цілями вивчення дисципліни: формування наукових уявлень про духовну терапію, її методологічні засади, вітчизняний та зарубіжний досвід реалізації духовної терапії в психологічній практиці, методичні прийоми та особливості реалізації духовної терапії в умовах надання психологічної допомоги адиктивним особам, невиліковнохворим, особам, які переживають стан екзистенційної кризи та ін.

4. Програмові компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, мислити концептуально, системно, саногенно.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 22. Здійснювати психологічні інтервенції (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) з використанням індивідуальних та групових методів роботи).

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни		
Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Лекції	12	4
Семінарські заняття /практичні/ лабораторні	18	6
Самостійна робота	60	80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8 семестр	С4 Психологія	4 курс	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. Роб.
Тема 1. Поняття про духовну психотерапію в психологічній практиці. Сутнісна специфіка духовної психотерапії як інноваційного різновиду надання психотерапевтичної допомоги, зміст її структурних функціональних складових. Вітчизняний та зарубіжний досвід практики духовної психотерапії.	2 год. / 1 год.	2 год. / 1 год.	8 год. / 10 год.
Тема 2. Методологічні засади духовної психотерапії. Поняття про людину як біо-соціо-духовну істоту. Ключові поняття духовної психотерапії: тіло, душа, дух. Принципи духовної психотерапії – сакраментальність, суб'єктність, діалогічність.	2 год. / 1 год.	2 год. / 1 год.	14 год. / 12 год.
Тема 3-4. Екзистенційно-феноменологічний контекст віри особистості в умовах духовної психотерапії.	4 год. / 2 год.	2 год. / 1 год.	14 год. / 12 год.
Тема 5-6. Терапевтично-виховний потенціал духовних практик у духовній психотерапії.	4 год.	4 год. / 1 год.	8 год. / 14 год.
Тема 7. Методика реалізації духовної психотерапії в умовах надання психологічної допомоги адиктивним особам. Природа адикцій. Етапи реалізації духовної терапії адиктивних осіб.	2 год.	4 год. / 1 год.	8 год. / 16 год.

Тема 8. Методика реалізації духовної психотерапії в умовах надання психологічної допомоги невиліковно хворим.	2 год.	4 год. / 1 год.	8 год. /16 год.
Загалом	16 год./ 4 год.	18 год. / 6 год.	60 год. / 80 год.
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. За результатами поточного контролю протягом семестру студент може отримати максимально 50 балів, за результатами підсумкового контролю 50 балів.</p> <p><i>Поточний контроль:</i> Усне опитування – 4 бали. Тематичні тестові завдання – 30 балів. Творче завдання (авторська розробка програми духовної психотерапії) – 5 балів. Реферат – 5 балів.</p> <p><i>Підсумковий контроль:</i> Залік (у формі тестування) – 50 балів.</p>		
Вимоги до письмових робіт	<p><i>Вимоги до підготовки авторської розробки програми духовної психотерапії</i> Авторська розробка повинна містити три частини – опис запиту, опис алгоритму реалізації програми (з чітким розкриттям змісту на кожному з етапів духовної психотерапії – когнітивному, аксіологічному та антропологічному), формулювання рекомендацій реалізації програми.</p> <p><i>Вимоги до підготовки рефератів:</i> повідомлення готуються в друкованому вигляді, об'ємом 10-15 ст. зі вступом, основним викладом матеріалу, висновками, вказаним списком використаних джерел. У рефераті повинні бути відображеними: актуальність тематики дослідження, місце досліджуваної проблеми у сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі; аналіз та узагальнення існуючих результатів; оцінка рівня повноти дослідження проблеми; обґрунтування необхідності проведення подальших досліджень. Особлива увага приділяється дотримання принципів академічної доброчесності при підготовці реферату.</p>		
Семінарські заняття	<p>В умовах реалізації усного опитування на семінарських заняттях передбачено 4 - бальну шкалу оцінювання усної відповіді студента:</p> <p>4 бали ставиться за наявності у студента чіткого розуміння, достатньо вичерпного розкриття змісту питання і аргументовану логіку його викладу.</p> <p>3 бали – правильне розуміння, але недостатньо глибоке й вичерпне знання матеріалу, репродуктивний його виклад, допускаються окремі несуттєві неточності.</p> <p>2 бали – поверхневе розуміння матеріалу, неструктуроване та недостатньо аргументоване відтворення його змісту.</p> <p>1 бал – часткове знання окремих фрагментів матеріалу.</p> <p><i>Оцінювання письмових робіт</i> відбувається за 5-бальною шкалою.</p> <p>1. Оцінювання авторської розробки програми духовної психотерапії:</p> <p>5 балів – робота виконана самостійно, у повному обсязі, програма опирається на методологічні принципи духовної психотерапії, є чіткий алгоритм реалізації програми, програма містить рекомендації.</p> <p>4 бали – робота виконана самостійно, програма опирається на методологічні принципи духовної психотерапії, є чіткий алгоритм реалізації програми, однак є деякі упущення та інші недоліки.</p> <p>3 бали – робота виконана самостійно, однак не в повному обсязі, нечітко означений алгоритм виконання програми та змістовно поверхнево</p>		

	<p>сформульовані рекомендації.</p> <p>2 бали – робота виконана не в повному обсязі, програма за змістом має фрагментарний, поверхневий характер, відсутні рекомендації.</p> <p>1 бал – робота виконана не в повному обсязі, відсутні як змістове наповнення програми, так і логічний алгоритм її реалізації.</p> <p>2. <u>Оцінювання рефератів:</u></p> <p>5 балів – реферат є творчою самостійною науково-дослідною роботою. Виклад матеріалу відображає авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми, власну точку зору на можливі варіанти її вирішення.</p> <p>4 бали – реферат має характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу відображає авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення, однак є несуттєві неточності.</p> <p>3 бали – реферат має характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не обмежується описовим підходом до розкриття обраної теми, але нечітко відображає авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення. Є несуттєві неточності.</p> <p>2 бали – реферат має характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. У викладі матеріалу нечітко відображено авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення. Є суттєві неточності та помилки.</p> <p>1 бал – реферат немає характер самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу обмежується описовим підходом до розкриття обраної теми, відсутня авторська аналітична оцінка стану досліджуваної проблеми й відсутня власна точка зору на можливі варіанти її вирішення. Є суттєві неточності та помилки.</p>
<p>Умови допуску до підсумково -го контролю</p>	<p>Виконання всіх передбачених силабусом завдань є умовою допуску до підсумкового контролю (заліку). Мінімальний набраний студентом бал допуску до заліку – 25 балів.</p>
<p>Підсумкови й контроль</p>	<p>Залік</p>
<p>7. Політика навчальної дисципліни</p>	
<p><u>Письмові роботи</u> Підготовка письмових робіт у форматі рефератів та розробки авторських програм духовної психотерапії передбачає вміння творчо підходити до аналізу інформації, проявляти вміння ідентифікувати психологічні проблеми.</p> <p><u>Академічна доброчесність.</u> Дотримання академічної доброчесності студентом передбачає: свідому орієнтацію на запобігання плагіату у будь-яких формах його прояву: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;</p> <ul style="list-style-type: none"> - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. <p>Регламентация дотримання академічної доброчесності в умовах освітнього процесу задекларована в «<i>Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</i>» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/</p> <p><u>Відвідування занять</u> Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим. Заохочується активна участь студентів в обговоренні програмового матеріалу на семінарських заняттях, доповнення відповідей інших студентів, використання додаткової</p>	

літератури для підготовки до семінару. Усі завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані та подані своєчасно. Передбачено відпрацювання студентом пропущених занять у форматі підготовки рефератів відповідно до теми пропущеного семінарського заняття.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника». https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatському-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8.Рекомендована література

Основна:

1. Іванчіч Т. Діагностика душі й агіотерапія. Пер. О. Гладкий. Львів: Свічадо, 2008. 296 с.
2. Климишин О.І. Духовна терапія адиктивних осіб. Івано-Франківськ: Гостинець, 2012. 112 с.
3. Савчин М. Здоров'я людини: духовний, особистісний і тілесний виміри: монографія. Дрогобич: ПП «ПОСВІТ», 2019. 232 с.
4. Buchanan, Brett (2011). "Nietzsche-Studies-Psychology". *Theory & Psychology*. 11 (2): 283–286. [doi:10.1177/0959354301112009](https://doi.org/10.1177/0959354301112009)
5. Craig, Erik (1988). "Daseinsanalysis: A quest for essentials". *The Humanistic Psychologist*. 16 (1): 1–21. [doi:10.1080/08873267.1988.9976809](https://doi.org/10.1080/08873267.1988.9976809).
6. [Weber, Michel](#) (2005). "[Heidegger and the Roots of Existential Therapy, by Hans W. Cohn](#)". *Journal of the British Society for Phenomenology*. **36** (3): 336–337. [doi:10.1080/00071773.2005.11006556](https://doi.org/10.1080/00071773.2005.11006556)
7. Wong, Paul T. P. (2010). "Meaning Therapy: An Integrative and Positive Existential Psychotherapy". *Journal of Contemporary Psychotherapy*. **40** (2): 85–93. [doi:10.1007/s10879-009-9132-6](https://doi.org/10.1007/s10879-009-9132-6)
8. Vos, Joël; Craig, Meghan; Cooper, Mick (2015). "Existential therapies: A meta-analysis of their effects on psychological outcomes". *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 83 (1): 115–128. [doi:10.1037/a0037167](https://doi.org/10.1037/a0037167)

Додаткова:

1. Гуманістична психологія: Т.2. Психологія і духовність: (Світоглядні аспекти гуманістично зорієнтованих напрямів у сучасній західній психології) / упоряд. Г. Балл, Р. Трач. 2005. 279 с.
2. Духовно-психологічні основи християнської психології. Колективна монографія. Під ред.. Гридковець Л.М. Львів : Скриня. 2015. 366 с.
3. Климишин О.І. Психологія духовності особистості: християнсько-орієнтований підхід. Івано-Франківськ: Гостинець, 2010. 440 с.
4. Колісник О.П. Психологія духовного саморозвитку особистості: Монографія. Луцьк: РВВ "Вежа", 2007. 400 с.
5. Москалець В.П. Релігійна віра як духовна цінність українського народу. *Духовні цінності українського народу*. Івано-Франківськ, 1999.– С. 127-178.
6. Побудова системи реабілітації адиктивних осіб на основі християнської психології : Монографія. Жуковський В.М., Климишин О.І., Вознюк О.В. та ін. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 316 с.
7. Прочко Роман. Посібник Духовної терапії для праці з особами узалежненими від алкоголю «12 кроків». Тернопіль, 2008. 68 с.

8. Рупнік М.І. Духовне життя. Рим, 1995. 118 с.
9. Савчин М.В. Духовний потенціал людини: монографія. 2-ге, пер., доп. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2010. 508 с.
10. Савчин М.В. Християнський ідеал духовно розвинутої особистості. *Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія*. Івано-Франківськ: Вид-во “Плай” Прикарпатського університету, 2000. Вип. 5. Ч. 2. С. 275-281.
11. Татенко В.О. До проблеми автентичності людського буття: вчинкова парадигма [WWW документ]. URL <http://politicon.iatp.org.ua/tm/tatenkovchink.htm> .
12. Фромм Е. Революція надії. *Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навч. Посібник / Упоряд. В. Лях. К.: Либідь, 1996. С. 135-192.*
13. Frankl Viktor E. *The unconscious God. Psychotherapy and Theology*. New York. Simons and Schuster. 1975. 162 p.
14. Frankl Viktor E. *Man’s search for ultimate meaning*. New York. Basic books. 2000. 191 p.

Викладач

Доктор психологічних наук, професор кафедри психології розвитку

Климишин О.І.